

Kultūros ministras Simonas Kairys Sapiegų rūmuose Vilniuje įteikė šių metų Kultūros ministerijos premijas labiausiai įvairiose srityse nusipelnusiems kultūros ir meno darbuotojams, kūrėjams.

„Kultūros ministerijos apdovanojimai tapo gražia tradicija, vainikuojančia ir svarbiausius įvykius, reiškinius, ir kalendorinius metus. Linkiu, kad žmonės, kurie čia susiburia, visada būtų pagarbos kitam, laisvės ir atvirumo pavyzdžiai. Kad jų šviesa užkrėstų kuo daugiau žmonių. Linkiu, kad tamsai ir neapykantai Lietuvoje nebūtų vietos, – kalbėjo S. Kairys. – Juk tai mes kuriame savo šalies kultūrą, o kartu ir kultūra kuria mus. Aš didžiuojusi matydamas, kad šiandien mūsų visuomenė yra tokia pilietiška, laisva, atvira ir neabejinga. Visa tai – didelis mūsų kultūros – taigi ir kiekvieno jūsų, mieli laureatai, – nuopelnas.“

Kultūros ministerijos premija už svarbiausius tarptautinius apdovanojimus kultūros srityje įteikta kino prodiuseri Uljanai Kim už praėjusių metų pabaigoje pelnytą 36-ųjų Europos kino apdovanojimų „Eurimages“ koprodukcijos apdovanojimą.

Balio Buračo fotografijos meno premijos laureatu tapo Vytautas Stanionis, kuriam ši premija paskirta už fotografinę įtaigą atskleidžiant neapčiuopiamą visuomenės virsmą cikle „Lietuva. Atsisveikinimo vaizdai“ ir kituose kūriniuose.

Aukščiausi Kultūros ministerijos apdovanojimai – garbės ženklai „Nešk savo šviesą ir tikėk“ – skirti: Nerijui Aleksiejūnui – buvusiam Lietuvos Respublikos ambasadoriui Prancūzijoje, šiuo metu einančiam Lietuvos atstovo Europos Sąjungoje pareigas, už iniciatyvą, atkaklumą ir dinamišką įsitraukimą stiprinant Lietuvos ir Prancūzijos ryšius per kultūrą; aktyviai pasaulio lietuvių bendruomenės narei Jūratei Caspersen – už nuoseklų ir ilgametį lietuvių kultūros tradicijų puoselėjimą išseivijoje, aktyvų indėlį organizuojant kultūrinius renginius ir skatinant tarpkultūrinį dialogą; tarpdisciplininio meno kūrėjai ir kuratorei Laurai Garbštienei – už novatorišką požiūrį į kūrybą, tarpdisciplininių meno projektų iniciatyvas ir aktyvų Lietuvos šiuolaikinio meno pristatymą tarptautinėje erdvėje; aktoriui Albinui Keleriui – už ilgametę talentingą aktorinę kūrybą, prasmingą buvimą šalies teatrinio pasaulio įvykių epicentre ir pavyzdį jaunajai aktorių kartai; Lietuvos nacionalinės filharmonijos generalinei direktorei Rūtai Prusevičienei, įvertintai už svarų indėlį į Lietuvos muzikinės kultūros puoselėjimą ir sklaidą bei reikšmingų tarptautinių projektų iniciatyvas; teatro režisieri Yanai Ross – už ryškią su Lietuva siejamą kūrybinę veiklą, jaunosios menininkų kartos ugdymą bei mūsų šalies vardo žinomumo didinimą užsienyje; menininkui, galerininkui Alvydui Stauskui, įvertintam už aktyvią kūrybinę veiklą, profesionalaus meno sklaidą Lietuvos regionuose, bendruomenių telkimą ir įkvepiantį pavyzdį jaunajai menininkų kartai; šokėjui ir choreografui Mantui Stabačinskui – už nuoseklų ilgametį šokio meno puoselėjimą, reikšmingą indėlį į Lietuvos šiuolaikinio šokio sceną bei aktyvią pedagoginę veiklą;

menotyrininkui dr. Helmutui Šabasevičiui, įvertintam už unikalų indėlį į Lietuvos baleto ir šokio istorijos tyrinėjimus, kritiškas refleksijas, universaliuosius kontekstus.

Publicistikos premijos laureate tapo Monika Gimbutaitė, kuriai premija skirta už išvalgius analitinius straipsnius, reflektuojančius kultūros procesus, parašytus plačiai auditorijai suprantama gyva kalba, darančius poveikį formuojant kultūros politiką.

Premija už bibliotekininkystės, bibliografijos, knygotyros mokslinius tyrinėjimus bei praktinę veiklą bibliotekose įteikta Kauno apskrities viešosios bibliotekos Dokumentinio paveldo tyrimų ir sklaidos centro Kaunistikos grupės vyresniajam bibliografui dr. Mindaugui Balkui.

Premija už muziejininkystės darbus skirta Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus Nacionalinės dailės galerijos Informacijos centro vedėjai Ievai Mazūraitei-Novickienei. Sukaupusi muziejinio darbo patirtį, pastaraisiais metais laureatė įgyvendina reikšmingus, vadybiškai sudėtingus tarptautinius projektus, jos kuruojamos parodos išsiskiria aktualiais diskursais, skatinančiais kritinį mąstymą ir formuojančiais brandžią istorinę visuomenės savimonę.

Premijos už muziejų vertybių restauravimo darbus laureatu tapo Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus Prano Gudyno restauravimo centro aukščiausios kvalifikacinės kategorijos meno kūrinių ant popieriaus restauratorius Paulius Zovė. Per du dešimtmečius jis yra restauravęs šimtus meno kūrinių ant popieriaus ir kitų popieriaus eksponatų. P. Zovei patikima restauruoti technologiniu požiūriu sudėtingiausius kūrinius, be to, jis itin prisidėjo prie Ukrainos meno vertybių gelbėjimo.

Martyno Mažvydo premiją už nuopelnus Lietuvos valstybės kalbai, raštijos istorijai ir knygos menui pelnę Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto mokslininkė dr. Asta Vaškelienė už vertingus senosios literatūros tyrimus, atskleidžiančius XVIII a. Lietuvos lotyniškosios literatūros europietišką tapatybę, reprezentuojančius kultūrinės Apšvietos inovacijas Lietuvoje, ir aktualią savo tyrimų sklaidą Lietuvoje bei užsienyje.

Taip pat įteiktos trys premijos už etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo puoselėjimą ir skleidimą: Nijolei Balčiūnienei, kurios veikla šioje srityje tęsiasi jau daugiau kaip 55 metus ir pasižymi aktyvumu, pasišventimu lietuviškosios kultūros išsaugojimui, ypatingą dėmesį skiriant tautinei žygeivystei, klubinei etnokultūrinei veiklai bei tradicinėms kalendorinėms šventėms; ilgametei Vilniaus universiteto folkloro ansamblio „Ratilio“ ir Vilniaus etninės kultūros centro vadovei Mildai Ričkutei, kurios daugiau kaip penkis dešimtmečius trunkanti veikla svariai prisidėjo prie mūsų šalies etninės kultūros ir nematerialaus kultūros paveldo išsaugojimo, novatoriško požiūrio į jo vystymą ir pristatymą

ties Lietuvoje, ties už jos ribų; Algirdui Svidinskui, kurio ilgametė veikla itin reikšminga lietuvių etninės kultūros ir tarmiškos kūrybos plėtrai ir sklaidai, tautinės savimonės puoselėjimui, turi edukacinę ir išliekamąją vertę, ryškų poveikį visuomenei.

Premijos už aktyvią, kūrybingą veiklą kultūros centruose laureate tapo Šilutės kultūros centro edukacinių programų vadovė Viktorija Binkulienė, šiame kultūros centre per dvejus metus parengusi net 12 edukacinių programų. Tai savitos praktinės žaismingos pamokos, kelionės į kultūros ir meno pasaulį per įvairius pojūčius. 2022 m. ji taip pat pakviesta tapti MO muziejaus regionine edukatore Šilutėje, laureatės iniciatyva ir nuosekliu darbu „Vėtrungių kelias“ sertifikuotas kaip nacionalinis kultūros kelias.

Premija už geriausias kultūrinės edukacijos veiklas vaikams įteikta Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus Edukacijos skyriaus edukatorių komandai: skyriaus vedėjai Justei Kutkienei ir edukatorėms Gabrielei Lymontaitei ir Ivetai Pociūtei. Šios komandos dėka muziejus sėkmingai bendradarbiauja su Kauno darželiais, plėtodamas „Mažųjų čiurlioniukų“ ir kitus projektus, rengia ir veda integruotas pamokas, skatina vaikų kultūrinį dalyvavimą regionuose, vykdo projektus su bendruomenėmis ir šeimomis.

Premija už geriausias kultūrinės edukacijos veiklas, skirtas jaunimui, apdovanota medijų atropologė ir medijų edukatorė Gintė Žilytė. Laureatė yra viena iš medijų edukacijos ir tyrimų centro „Meno avilys“ steigėjų, viena iš kino edukacijos pradininkių Lietuvoje. Edukatorės kuriami ir kuriojami vizualinio raštingumo projektai pasižymi itin aukšta kokybe, menine verte, dideliu dėmesiu Europos kino klasikai, Lietuvos kino paveldui, medijų ekologijai, tarpkultūriniam ir įtraukiamam ugdymui.

Premijos už geriausias kultūrinės edukacijos veiklas, skirtas mokymuisi visą gyvenimą, laureatu tapo aktorius, scenos menų kūrėjas ir atlikėjas Dominykas Vaitiekūnas. Laureatas kryptingai vykdo kultūros edukaciją dirbdamas su kurčiųjų bendruomene. Jo kuriojamas projektas „Mes taip nesitarėme“ jungia kurčiuosius ir girdinčiuosius bendrai muzikinei kūrybinei veiklai, didina kultūros prieinamą, sudaro sąlygas kurtiesiems aktyviai dalyvauti kultūrinėje veikloje bei edukuoja visuomenę apie kurčiųjų bendruomenę ir jos kultūrą.

Jaunojo kūrėjo premija įvertintas tarpdisciplininio meno kūrėjas ir kompozitorius Andrius Andranikas Arutiunian už inovatyvią ir savitą muzikos bei šiuolaikinio meno jungtį, originalią politinių, istorinių ir kultūrinių technologijų sąveiką garso plotmėje.

Jaunojo kūrėjo premija taip pat skirta choreografei, šokio menininkei Lizai Baliasnajai už reikšmingą intelektualinį indėlį ir meninį dialogą, ugdant ir praplečiant šiuolaikinio šokio ribas ir atveriant plačias galimybes naujai šokių kūrėjų kartai.

Duetas „Twenty Fingers Duo“ – muzikos atlikėjai Lora Marija Kmieliauskaitė ir Arnas Karolis Kmieliauskas – Jaunojo kūrėjo premija apdovanoti už sėkmingą bendradarbiavimą su kino, šokio ir performansų kūrėjais, drąsiai atskleidžiant naujas meno raiškos priemones ir formas, ypač didelį dėmesį skiriant lietuvių kompozitorių kūrybai.

Jaunojo kūrėjo premija už originalią daugiasluoksnią kūrybą, katalizuojančią, modernizuojančią, atšviežinančią kūrybinius objektus ir temas, kartu darant Lietuvą šiuolaikiškesnę ir žinomesnę tarptautinėje scenoje, įvertinta tarpdisciplininio meno kūrėja Agnė Jokšė.

Kompozitorei Agnei Matulevičiūtei ši premija skirta už aktyvią veiklą kino ir teatro lauke, kiekvienam spektakliui ar filmui kuriamą unikalią garsinę, įtraukią atmosferą. Jaunoji kūrėja žavi gebėjimu šiuolaikine kūrybos kalba rasti kelią į įvairios publikos širdį.

Jaunojo kūrėjo premijos laureatu taip pat tapo teatro ir kino aktorius Donatas Želvys, jis įvertintas už aktyvią, brandžią kūrybinę veiklą, charizmatiškus, jautrius ir išraiškingus vaidmenis įvairių režisierių spektakliuose ir kino filmuose.

Metų debiuto premijos laureate šiemet tapo poetė Justina Žvirblytė, įvertinta už originalią kūrybinę raišką ir savitą poetinę kalbą, už jautriai tikrovę stebint, šiuolaikinio pasaulio ženklais išrašytą unikalų poezijos kosmosą atskleidžiančią debiutinę eilėraščių knygą „Mikrosfera“.

